विनयः प्रातिशाख्यादिज्ञानपूर्वकाभ्यासः ऋग्वेदविषये तद्धीनोयोनभवति तेन॥एकैकानुवाकेऽनुवाकांतरसांकर्येण तद्धारणस्य दुष्करत्वाद्यजुर्वेदधारणाहीनभिन्नेन॥गायन विषयोहादेर्दुर्ज्ञेयत्वात्सामवेदज्ञानहीनभिन्नेनैवंप्रभाषितुं शक्यं नतद्धीनेनेत्यर्थः ॥ षष्ठ्यार्षी शेषेवा ॥ यद्वा तद्धीनैरेवं प्रभाषितुं नशक्यं अशक्यमित्यर्थः ॥ तेनायं स र्वथा तज्ज्ञइति नोपेक्षार्हइतिव्यंग्यं ॥ २८॥ ननु वेदमात्राध्यायिना नकिंचिद्राजमंत्रादि ज्ञातुंशक्यं तत्राह ॥ नूनमिति कृत्स्नं पदंतदर्थस्वरूपनिर्णयोपयोगिन्यायसहितं व्याकरणबोध्यसाधुत्वस्यार्थघटितत्वात् ॥ अनेन सर्वज्ञत्वं सूचितं ॥ तथाश्रवणे हेतुमाह ॥ बह्विति ॥ २९ ॥ इंगितैरप्यसौ विश्वासयोग्यइत्याह ॥ नमुखेइति ॥ दोषःसं विदितोव्यवहारकालेइतिशेषः ॥ ३० ॥ अथ वचनरचनासौष्टवमाह ॥ अविस्तरं नातिविस्तारमित्यर्थः ॥ असंदिग्धं असंदिग्धार्थमसंदिग्धाक्षरंच ॥ अविलंबितं अने

नानृग्वेदविनीतस्यनायजुर्वेदधारिणः॥ नासामवेदविदुषःशक्यमेवंविभाषितुं ॥ २८ ॥ नूनंव्याकरणंकृत्स्नमनेनबहुधाश्रुतं॥ बहु व्याहरताऽनेननकिंचिदपशब्दितं॥२९॥ नमुखेनेत्रयोश्चापिललाटेचभ्रुवोस्तथा॥ अन्येष्वपिचसर्वेषुदोषःसंविदितःक्वचित्॥३०॥ अविस्तरमसंदिग्धमविलंबितमव्यथं॥ उरस्थंकंठगंवाक्यंवर्ततेमध्यमस्वरं॥ ३१ ॥ संस्कारक्रमसंपन्नामद्भुतामविलंबितां॥ उच्चा रयतिकल्याणींवाचंहृदयहर्षिणीं॥ ३२॥ अनयाचित्रयावाचात्रिस्थानव्यंजनस्थया॥ कस्यनाराध्यतेचित्तमुद्यतासेररेरपि॥ ३३॥

नास्खलद्रीष्टं ॥ अव्यथं नविद्यते श्रोतृश्रुतेर्व्यथा यस्मात्तादृशं तेनाश्रुतिकटुवर्णमित्यर्थः ॥ उरस्थं मध्यमारूपेण॥कंठगं वैखरीरूपेण कंठविवराच्छ्रोतृश्रोत्रं गतं ॥ अतएव मध्यमस्वरं नात्युच्चैर्नातिनीचैः ॥ ३१ ॥ संस्कारक्रमसंपन्नां संस्काराणां क्रमे क्रमेणजनने संपन्नां समर्थां विशिष्टानुपूर्वीविशेषरूपेण पदादीनां ग्रहणाय क्रमवत्तत्तद्व र्णाकारसंस्कारानंतःकरणे उत्पाद्य तत्क्रमेण क्रमवद्वर्णावभासपदवाक्यज्ञानमितिवाक्यपदीयादौस्पष्टं ॥ तेन मध्यमवृत्योच्चारणं सूचितं ॥ तदाहाद्भुतामविलंबितामिति ॥ अ तएव हृदयहर्षिणीं ॥ ३२ ॥ त्रिस्थानव्यंजनस्थया त्रिषु स्थानेषु उरःकंठशिरःसु यद्व्यंजनमभिव्यक्तिस्तया तिष्ठति श्रोतृणामस्वरूपंलभते तादृश्या॥अनेन नित्यएव स्फोटरूपःशब्दइति सूचितं ॥ नाराध्यते नानुकूल्यते ॥ ३३ ॥